

Forfatter: Falster, Christian

Titel: Udrag fra LÆRDOMS LYSTGAARD ELLER ADSKILLIGE DISCURSER FØRSTE PART

Citation: Falster, Christian: "Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discursor", i Falster, Christian: *Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discursor*, udg. af JØRGEN OLRIK , 1919-20, s. 82. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-falster01-shoot-idm140591135087952/facsimile.pdf> (tilgået 14. juni 2021)

Anvendt udgave: Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discursor

XVIII

OM HEDNINGERNES BØNNER.^{a)}

EN ingenlunde ulærd ung Mand, fordums Discipel i min Skole, havde til Udlæggelse fra Prædikestolen valgt sig Frelserens Ord hos *Matthæum VI. Cap.*, Vers 7 og følgende: *Men naar I bede, skulle I ikke bruge overflødige Ord som Hedningerne; thi de mene at de blive bønheorte for deres mange Ord. Derfor skulle I ikke vorde dem lige; thi Eders Fader veed hvad I have behov, førend I bede ham*^{b)}. Han havde fulgt de almindelige Fortolkere og forstaaet Udtrykkene *overflødige Ord* og *mange Ord* saalunde, at han ved hint tænkte paa Ordenes umaadelige Mængde, ved dette paa deres Tidsrum. Jeg greb ikke længe efter en gunstig Lejlighed hjemme hos mig selv og erindrede sagtmodig Manden om at jeg saa lidt anderledes derpaa, og at efter min Mening Udtrykket *overflødige Ord* maatte udlægges som hvad *Plinius* den yngre i sin Lovtale^{c)} kalder *de Bedendes omhyggelige Bønner* og *vel overvejede Formularer*, der ere forfængelige, fordi *Faderen veed* etc.; at fremdeles *Christus* lastede *de mange Ord*, ikke fordi Hedningerne bade meget, men fordi de bade om mangt og meget, som Frelseren hjemler mig paa det anførte Sted Vers 3; og følgende: *Derfor skulle I ikke bekymre Eder og sige: hvad skulle vi æde? eller hvormed skulle vi klæde os? Efter alt saadant søge Hedningerne.* — Denne Sag oplyste jeg endelig ikke utydeligt for ham dels ved *Formularer* af hedenske Bønner, samlede af *Brissonio*^{d)} og andre, hvilke ingenlunde med Rette kuane

kalides altfor ordrige, dels ved det mærkelige Sted hos *Valerium Maximum*^{e)}: *Socrates, som saa at sige var et jordisk Oracle for menneskelig Visdom, mente at man ej burde bede de udødelige Guder om andet og mere end at skænke gode Gaver, fordi de i Særdeleshed vidste hvad der var til Gavn for enhver; medens vi for det meste i vore Bønner anraabe om det som det vilde være os bedre ej at opnaa. Ja, du de Dødeliges i det tykkeste Mørke indhyllede Tanke, hvor vidtstrakte ere ikke de vilde Stier, paa hvilke du spreder dine blinde Bønner! Du begæter Rigdom, som har været mange til Fordærø; du attraaer Æresamter, som have bragt mange i Ulykke; du pønser paa Herredømmerne selv, hvilkes Udgang ofte ses at være ynkværdig; du strækker Haanden ud efter anselige Ægteskaber, men selv om disse stundom skaffe een Hader, have de dog ikke sjælden i Bund og Grund ødelagt Hjemmene. Aftad da, du Taabe, med saa graadig at efterhige de fremtidige Aarsager til din Ulykke, som vare de de herligste Ting at eje, og giv dig helt de Himmelskes Vilje i Vold; thi disse, som pleje naadigt at skænke gode Gaver, kunne ogsaa udvælge de bedst skikkede.* — Hertil kommer hint Ord af *Juvenali* i hans tiende Satire^{f)}:

*Mon med Forstanden noget
vi frygte, ønske os? — —*

*Omstyrtet Hus og Hjem paa Ejermands Begæring
har Guder tit af Gunst. Man ønsker til Foræring
hvad skade vil en selv, om Krigsmand eller Borger. —*

*Det første Ønske, som i alle Templer høres,
er Rigdoms snare Vækst, at ej til Torvs der føres
et større Pengeskrin end vort. — —*